

Ocena działalności i funkcjonowania młodzieżowych rad gmin, powiatów, sejmików wojewódzkich na podstawie opinii młodzieżowych radnych.

W ostatnich latach, szczególnie po przerwie spowodowanej przez pandemię COVID-19, obserwujemy wznowienie i rewitalizację działalności młodzieżowych rad. Przedstawiony poniżej raport został przeprowadzony na podstawie długotrwałej analizy dokumentów zasadniczych wybranych młodzieżowych rad dzielnic oraz miast, a także licznych rozmów z radnymi zaangażowanymi w środowisko aktywistyczne. Pozwala on dostrzec największe problemy działalności instytucji młodzieżowych oraz nakreśla ogólne nastroje panujące w środowisku osób w nie zaangażowanych.

Poczucie sprawczości

Najczęściej pojawiającym się problemem w rozmowach z radnymi jest ich własne poczucie jakiegokolwiek sprawczości. Młodzieżowe Rady pozbawione są często najbardziej podstawowych środków koniecznych do sprawnego funkcjonowania organu doradczego. Niektóre rady miasta, gminy, dzielnicy czy powiatu nie mają przewidzianego w rocznych wydatkach budżetu oraz są pozbawione jakiegokolwiek pomocy prawnej w wypadku jej konieczności (choćby przy tworzeniu uchwał czy prac nad zapisami w statucie). Dodatkowo bardzo często młodzieżowi radni spotykają się z utrudnieniami komunikacyjnymi występującymi na linii z urzędem. Brak woli współpracy czy inne czynniki prowadzą do pozostawienia młodzieżowych radnych w stanie dezorientującego marazmu, odbierającego większości z nich jakąkolwiek motywację do działania. Problem ten mogą naprawić jednostki samorządu terytorialnego, przewidując dla swoich młodzieżowych rad konkretny budżet, a także przypisując do nich dobrze opłaconych, prawnych ekspertów, którzy będą w stanie na bieżąco pozostawać w kontakcie z radnymi a także oferować pomoc w razie wystąpienia jej konieczności.

Kontakty międzyludzkie

Integracyjna funkcja młodzieżowych rad jest jednym z ich najcenniejszych aspektów. Zgromadzenie w jednym miejscu osób o podobnych zainteresowaniach i ambicjach stwarza warunki do budowania wartościowych relacji. Radni podkreślają, że działalność w radach pozwala na nawiązanie trwałych kontaktów, które mogą przekształcić się w długoterminowe partnerstwa zarówno na poziomie osobistym, jak i profesjonalnym. Dzięki temu młodzi ludzie zdobywają nie tylko nowe umiejętności interpersonalne, ale również wzmacniają swoją sieć wsparcia, co ma kluczowe znaczenie dla ich przyszłych karier i inicjatyw społecznych.

Młodzieżowe Rady Dzielnic m. st. Warszawy

Ustawa o samorządzie gminnym, powiatowym i wojewódzkim oraz ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie nie regulują działalności Młodzieżowych Rad Dzielnic m. st. Warszawy. Niniejszy fakt znacząco utrudnia dzielnicowym radom określenie ich funkcji i kompetencji.

Struktura i działania wewnętrzne

W strukturze młodzieżowych rad często pojawiają się krytyczne głosy odnoszące się do dominacji prezydium, które może być postrzegane jako zbyt wpływowe w porównaniu do innych członków rady. Zgłoszono propozycję, aby zastąpić prezydium kilkuosobowymi zarządami, co mogłoby lepiej rozłożyć odpowiedzialności i wpływ na decyzje. Ogólnie działalność w komisjach jest oceniana pozytywnie, chociaż w większych radach zdarza się problem z mobilizacją do działania i brakiem aktywności. Problem w mniejszym stopniu odczuwają małe grupy.

*Opinie zostały zebrane od radnych Młodzieżowego Sejmiku Województwa Mazowieckiego oraz od przedstawicieli młodzieżowych rad biorących udział w I Konferencji Młodzieżowych Rad Mazowsza. Podczas jednego z warsztatów, na podstawie postulatów radnych **opracowano listę 10 Praw Młodzieżowych Rad Mazowsza:**

1. Ustawowe uregulowanie budżetów młodzieżowych rad – stanowić będzie znaczne ułatwienie w zakresie organizacji i podejmowanych inicjatyw. Proponujemy dostosowywanie budżetu na podstawie wielkości i liczebności miasta/gminy/powiatu
2. Ustawowe uregulowanie prawne Młodzieżowych Rad Dzielnic m.st. Warszawy – analogicznie do kroków poczynionych w przypadku rad miast/dzielnic/powiatów.
3. Młodzieżowe organy doradcze przy młodzieżowych radach – szansa dla młodzieży, która nie pełni mandatów radnych, mogą być nimi np. przedstawiciele szkół lub mniejszych jednostek (np. członkowie rady gminy dla rady miasta)
4. Spotkanie z jednostkami samorządu terytorialnego jako obowiązek – usprawnienie pracy radnych poprzez stałą wymianę potrzeb, informacji, zapoznanie się ze stosunkiem i opinią samorządowców co do prac młodzieżowej rady.
5. Dostęp do informacji nt. budżetu regionu – umożliwi radnym planowanie inicjatyw zgodnych z ich możliwościami finansowymi, szansa na uniknięcie zawodu w przypadku niemożliwości realizacji projektu w przypadku braku funduszy. Nie jest tożsame z zarządzaniem budżetem.
6. Prawo do ustalania częstotliwości i formy sesji – wielu radnych mówiło nam, że ich sesje są za rzadko i nie mają wystarczająco dużo okazji do wspólnej pracy na żywo, zatem będziemy

postulować o możliwość ustalania częstotliwości i form sesji radnym, aby dopasowali je do swoich indywidualnych potrzeb.

7. Uczestnictwo w wyborze Rzecznika Praw Ucznia – prawo do wydawania opinii na temat powoływanych rzeczników i proponowanie własnych, co pozwoli na wybór osoby faktycznie i odczuwalnie wspierającej młodzież.

8. Poszerzenie kompetencji komisji ds. promocji o promocje regionu – dopisanie do obowiązków ww. komisji podejmowanie działań na rzecz promocji regionu, wydarzeń lokalnych, miejsc/produktów z których jest on znany.

9. Obowiązkowe zapoznanie radnych z ich ustawowymi prawami i kompetencjami – zapobieganie nadużyć ze strony radnych oraz ze strony decydentów, uświadomienie radnych na początku ich drogi w kwestii ich praw, obowiązków oraz etyki.

10. Otwarte sesje – dostępne dla każdego, ze szczególnym wskazaniem na samorządy uczniowskie, młodzież zainteresowaną pełnieniem funkcji radnego w przyszłości, oraz osoby zainteresowane wystąpieniem o patronat.